

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XVIII. — Izdan in razposlan dne 15. marca 1900.

Vsebina: St. 44. Zakon veljaven za deželo Predarelsko, s katerim se za primer, da se na Predarelskem vpeljujejo zemljiške knjige, izdajejo neka posebna zemljiškoknjižnega prava se tikajoča določila in olajšilni pristojbinski predpisi, ter se vpeljujejo omejila gledé delitve poslopij po gmotnih (materijalnih) deležih.

44.

Zakon z dne 1. marca 1900. l.

veljaven za deželo Predarelsko, s katerim se za primer, da se na Predarelskem vpeljujejo zemljiške knjige, izdajejo neka posebna zemljiškoknjižnega prava se tikajoča določila in olajšilni pristojbinski predpisi, ter se vpeljujejo omejila gledé delitve poslopij po gmotnih (materijalnih) deležih.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

V §. 6 zakona z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 96) omenjeni pravni posledek, ako se zamudi prvi oklicni rok v uravnavnem postopanju, nastopi gledé zemljiških služnosti pri prvotni napravi zemljiških knjig še le deset let po preteku drugega oklicnega roka (§. 14 navedenega zakona), če se pridobitev zemljiške služnosti opira na priposestovanje in je bila doba priposestovanja dokončana že pred dnevom, katerega se razgrne zemljiška knjiga.

Člen II.

O zemljiškoknjižnih vpisih (tudi izbrisih), ki se opravijo v uravnavnem postopanju, urejenem z zakonom z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 96), je obvestiti stranke po meri §§. 123 in 124 občnega zemljiškoknjižnega zakona.

Kadar bi ob prvotni napravi zemljiških knjig ne bila kaka stranka po predpisu obveščena o kakem, v omenjenem postopku opravljenem vpisu, o katerem misli, da ga sme spodbijati iz razloga neveljavnosti, tedaj se prične v §. 64 občnega zemljiškoknjižnega zakona za prestanek dotične pravice do tožbe zoper tretje osebe določeni triletni rok še le s pretekom drugega oklicnega roka (§. 14 zakona z dne 25. julija 1871. l. [drž. zak. št. 96]).

Člen III.

Dopisi v stvareh za napravo zemljiških knjig v občevanju med sodnijami, oziroma med komisariji za napravo zemljiških knjig in med udeleženci so prosti poštnine.

Člen IV.

Krog organov, poklicanih v poverjevanje podpisov na zasebnih listinah, se razširja tako-le:

§. 1.

Sodni ali notarski poveritvi podpisov na zasebnih listinah je po meri nastopnih določil za enako šteti poveritev podpisov po možeh zaupnikih, postavljenih za poverjatelje (legalizatorje) v zemljiškoknjižnih stvaréh. Vendar se sme na podstavi listine, poverjene po poverjatelju, opraviti zemljiškoknjižni vpis samo v deželi Predarelski.

§. 2.

Praviloma je za vsako občino na predlog občinskega odbora postaviti enega poverjatelja. Izjemoma se sme za ozemlje več sosednih občin postaviti samo en poverjatelj. Zlasti se sme, ako je kak poverjatelj dalje časa zadržan, postaviti za njegovega namestnika poverjatelj sosedne občine.

Zahteva občinskega odbora, da se postavi kak poverjatelj, ki ima zakonito sposobnost (§. 3), se ne more odbiti.

§. 3.

Za službo poverjateljsko je sposoben samo tisti, ki ni po zakonu izključen od tega, da sme biti voljen za uda občinskega odbora, kateri ima nadalje v ozemlju, na katero se ima raztezati njegovo uradno delovanje, svoje redno domovališče, in od katerega je po njegovih lastnostih in razmerah pričakovati zanesljivo in namenu vstrečno izpolnjevanje njegove naloge.

§. 4.

Poverjatelje postavlja predsednik više deželne sodnije na podstavi predlogov, ki jih stavijo občinski odborniki.

Zoper odredbo predsednika više deželne sodnije, s katero se odreka postavitve poverjatelja, ki ga je predlagal občinski odbor, se sme občinski odbor pritožiti do pravosodnega ministra. Pritožbo je podati na okrajni sodnji v 14 dneh po vročbi dotičnega določila.

§. 5.

Poverjatelj je dolžen rabiti uradni pečat, ki obsegaj avstrijskega orla, ime in priimek poverjatelja, njegovo uradno lastnost in ime njegovega domovališča.

§. 6.

Predno nastopi službo, mora poverjatelj opraviti prisego po nastopni obliki:

„Jaz prisegam, biti cesarju zvest in pokoren, neprelomno izpolnjevati državne osnovne zakone in opravljati svojo službo kakor poverjatelj v stvareh zemljiške knjige po predpisu zakonov natančno in vestno. Kakor mi Bog pomaga!“

Zapisego opravlja predsednik zborne sodnije prve stopinje. Ta sme naročiti opravo zaprisege dotičnemu okrajnemu sodniku.

§. 7.

Predsednik zborne sodnije prve stopinje določi dan, katerega se prične delovanje poverjatelja.

§. 8.

Poverjatelj sme pristnost podpisa poveriti samo v svojem uradnem okolišu in samo tedaj, kadar mu je stranka, za katere podpis gre, osebno znana ali mu njeno istost potrđita dve zanesljivi priči, in ako stranka svojeručno podpiše listino vpričo njega ali ako prizna pred njim na listini stoječi podpis za svojega.

Ali se je pristnost podpisa vgotovila na ta ali na oni način, mora poverjatelj izrečno povedati v pristavku o pristnosti na listini, nadalje mora on pristaviti dan in kraj uradnega dejanja s svojim uradnim podpisom in uradnim pečatom vred. Tudi je k pristavku pridejati opravilno številko, pod katero je uradno dejanje vpisano v poverilnem registru, ki naj ga piše, ter postaviti na videž znesek pobrane poverilne pristojbine (§. 10, odstavek 1 in 2).

Razen podpisov takih oseb, ki stanujejo v uradnem okolišu poverjatelja, sme poverjevati tudi podpise drugih oseb, ako gre za listine, ki se nanašajo na nepremičnino, ležečo v uradnem okolišu, ali ako ima vsaj ena od oseb, podpisanih v dotični listini, v uradnem okolišu svoje domovališče.

§. 9.

V stvareh, v katerih je udeležen poverjatelj sam, ne sme on opravljati nobenega poverjevanja podpisov, ker bi sicer njegova posvedočba bila nična.

Tudi je poverjatelju prepovedano, poverjevati podpise, ako je v listini vzprejeta kaka odredba na korist njegovi zakonski ženi, njegovim roditeljem, otrokom ali bratom ali sestram, bratom ali sestram njegove zakonske žene, zakonskim družetom njegovih otrok al njih bratom ali sestram.

§. 10.

Poverjatelju mora stranka za poveritev podpisa praviloma plačati pristojbino. Natančneje ustanovi pravosodni minister tako, da stroški za poveritev podpisa po poverjatelju ne presežejo sodne poveritve.

Kadar je na kaki listini poveriti podpise dveh ali več ob enem k poverjatelju prihajajočih oseb, tedaj znaša poverilna pristojbina za drugi in vsaki nadaljnji podpis polovico pristojbine, ki se ustanovi po odstavku 1.

Poveritve, katere opravi poverjatelj, so zavezane kolkovni pristojbini, ki jo je plačati za enakovrstne poveritve po notarju.

V stvarih, v katerih ne gre za vrednosti nad 200 kron in katere se v zmyslu zakona z dne 5. junija 1890. l. (drž. zak. št. 109) pokažejo za malotne zemljiškknjižne stvari, odpade plačilo vsakoršne poverilne in kolkovne pristojbine.

§. 11.

Poverjatelj oskrbuje, izvrševaje svojo službo, posle pravosodne uprave ter je pod nadzorom okrajne sodnije, v katere okolišu ima svoje redno domovališče (§. 3), in pod disciplinarno oblastjo predsednika zborne sodnije prve stopinje.

Ta ima oblast, obsoditi poverjatelja zastran nerednosti v globe do 200 kron na korist ubožnega zaklada v poverjateljevem domovališču, odrediti, ako treba, njegovo začasno odstavlo od službe, in če bi se pokazalo, da poverjatelj nima sposobnosti za službo, in pa če bi se dokazalo, da ne zasluži zupanja, izreči njegov odpust iz službe.

Zoper odredbe predsednika zborne sodnije prve stopinje se sme poverjatelj pritožiti na predsednika više deželne sodnije.

Pritožbo je predati na okrajni sodnji v 14 dneh po vročbi dotičnega odredila.

Pritožbe zoper začasno odstavlo od službe nimajo odložive moči.

Na nadaljevanje disciplinarne preiskave, pričete zoper poverjatelja, nič ne vpliva, ako se sam prostovoljno odpove službi.

§. 12.

Deželnemu zakonarstvu se pridružuje, določiti, ali in v koliko morajo za škodo, katera se provzroči v izvrševanju uradnega delovanja poverjateljevega po njegovi krivdi, biti odgovorne dotične občine ali dežela.

§. 13.

Uradna dejanja, potrebna za postavitev, nadzor in odpust poverjatelja, so prosta kolkov in pri-

stojbin. Ta prostost se razteza na vse vloge in priloge, zapisnike in izdatke, ki so določeni temu namenu, in pa na poverilni register.

Člen V.

Pogodbe in izjave o pridobitvi, prenosu, omejitvi ali razveljavi stvarnih pravic do nepremičnin se morajo na ustno zaprosilo strank na zemljiškknjižni sodnji v obliki zapisnika po sodniškem uradniku, privzemši k temu zapriseženega zapisnikarja, zapisati brezplačno, ako se namerja takojšnja vknjižba take zapisniške listine.

Zapis listine oskrbujoči uradnik se mora, če mu nastopajoče stranke niso znane osebno, zastran ugotovitve istosti oseb ravnati po zakonitih predpisih, veljajočih o sodni poveritvi podpisov.

Prošnja za dovolitev zemljiškknjižnega uradnega dejanja, pogojenega z listino, se sme celo na zbornih sodnijah podati tudi v zapisniku o zapisu listin.

Sodnijski predstojnik sme zastran zapisa listin naprej ustanoviti določene dni, katere je dati na znanje z nabitkom na sodišču in z razglasom v občinah sodnega okraja.

Člen VI.

Zapis listine na sodnji je odreči, ako se pokaže osnovana sumnja, da sklepajo stranke dotično opravilo samo na videz, da se izognejo zakonu ali da brezpravno oškodujejo koga drugega.

Člen VII.

Zapisnik o zapisu listine je, ko se je na njega podstavi opravil dotični vpis v zemljiški knjigi, s potrdilom opravljenega vpisa shraniti na sodnji po §. 105 občnega zemljiškknjižnega zakona z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 95).

Člen VIII.

V kolikor bi bilo v mandatnem postopku listino, katera je bila po členu V tega zakona zapisana na sodnji, donesti v izvorniku, se nadomesti izvornik s poverjenim prepisom dotičnega zapisnika.

S tem ostane, ako je pravdna sodnja ob enem zemljiškknjižna sodnja, na kateri se hrani izvorna

listina (člen VII), zakonita pravica stranke, sklicevati se samo na to listino, prav tako neizpremenjena kakor zakonita dolžnost, donesti prepis listine za nasprotno stranko.

Člen IX.

Gledé skupnih planin in pašnikov ne velja določilo §. 830 občnega državlanskega zakonika o pravici vsakega deležnika zahtevati odpravo skupnosti, ako ni nasprotno izrečno določeno v pravilih ali pogoibah skupnosti.

Člen X.

Vpisom prenosov zastavne pravice, ki se v zemljiških knjigah opravijo v prvih desetih letih po pričetku veljavnosti tega zakona, se dodeljuje pristojbinska prostost, ako jih ni že po veljajočih pristojbinskih predpisih opraviti pristojbine prosto.

Ob zemljiškknjižnih prenosih zastavnih pravic, katere se vkupno držé več, v raznih katastrskih občinah ležečih nepremičnin, neha ta pristojbinska prostost še le s pretekom desetih let potem, ko je ta zakon stopil v veljavnost v vseh v poštev prihajajočih katastrskih občinah.

Člen XI.

Določila zakona z dne 30. marca 1879. l. (drž. zak. št. 50) o delitvi poslopij po gmotnih (materijalnih) deležih, se razširjajo na deželo Predarelsko.

Člen XII.

Da se odpravijo nezakoniti vpisi, se ukazuje:

§. 1.

Viša deželna sodnija mora, ako izve, da se je opravil v zemljiško knjigo vpis, ki po veljajočem zakonu sploh ne more po svojem predmetu in vsebini biti zemljiškknjižni vpis, uradoma razsoditi, naj se izbriše ta vpis.

Ako so se na podstavi nezakonitega vpisa vpisale zemljiškknjižne pravice za tretje osebe, je razsoditi, naj se izbrišejo.

Zakonu nasprotujoči vpis delitve poslopij po gmotnih deležih se sme, ako se takih deležev držé dodatno pridobljene pravice tretjih oseb, izbrisati samo z njih privolilom.

§. 2.

Pred razsodbo je zaslišati udeležene stranke, če treba, tudi udeležena upravna oblastva, ter je delovati na to, da se z lepa poravnajo nasprotujoče si zasebne koristi.

Razsodba se sklepa v pomnoženem odseku (senatu) više deželne sodnije (§§. 36 in 42 zakona z dne 27. novembra 1896. l. [drž. zak. št. 217]).

Zoper razsodbo, da je izbrisati vpis, pristoji deležnikom (in višemu državnemu pravdniku) rekurz na najvišo sodnijo.

Razsodbo je, ko zadobi pravno moč, izvršiti.

§. 3.

Pričetek postopka je zabeležiti v zemljiški knjigi. Ta zabeležba ima to moč, da se z zemljiškknjižnimi vpisi, opravljenimi izza nje, ne osnuje pravica na začasno zaslišbo ali pravica do rekurza.

Ko se pravnomočno dokonča pričeti postopek, je izbrisati zabeležek.

§. 4.

Gledé vročeb in rekurza veljajo določila občnega zemljiškknjižnega zakona.

§. 5.

Vloge, zapisniki, priloge in uradni izdatki, nahajajoči se v tem postopku, so prosti kolkov in pristojbin, v kolikor so določeni samo za izvršitev tega postopka.

Člen XIII.

Ta zakon stopi, izvzemaši člena III in IX v posameznih katastrskih občinah v veljavnost s tistim dnevom, katerega se prične pisati dotična zemljiška knjiga. Veljavnost členov III in IX se pričinja z dnevom, katerega se zakon razglasi.

Člen XIV.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojima ministroma za pravosodje in finance.

Na Dunaju, dne 1. marca 1900.

Franc Jožef s. r.

Koerber s. r.

Böhm s. r.

Spens s. r.